

Remissvar på betänkande Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87)

Ericsson AB välkomnar möjligheten att ge sina synpunkter på betänkande Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87). Vår uppfattning är att vår verksamhet kommer att påverkas av kommande lagstiftning och hur den utformas och genomförs är av stor betydelse för bolaget.

Ericssons kommentarer är uppdelade i en inledande och mer allmänt hållen del, där fokus kommer att ligga på förslag för att säkerställa att lagstiftning och implementering av ansvarig myndighet inte sker på ett sätt som oproportionerligt försvårar för svenska företag att attrahera och dra nytta av utländska direktinvesteringar, och en del där Ericsson kommenterar enskilda utdrag ur betänkandet

Att Sverige nu ska införa en granskning av utländska direktinvesteringar är väntat mot bakgrund av utveckling i omvärlden samt den förordning som antagits tidigare i EU. I egenskap av ett globalt företag har Ericsson haft att göra med liknande mekanismer i andra länder, främst i samband med företagsförvärv i USA, och vi ser en trend att denna möjlighet att förhindra eller begränsa utländska investeringar införs av fler länder. Som fastslås i betänkandet behövs lagstiftning för utländska direktinvesteringar och dess tillämpning måste ske på ett sådant sätt att det inte förhindrar ett gott investeringsklimat för utländska investerare i Sverige. Vikten av att säkerställa att endast förbjuda utländska direktinvesteringar där så är nödvändigt är av yttersta vikt.

För svenska företag är möjligheten att attrahera utländska investeringar av stor vikt då det inhemska kapitalet är begränsat och Ericsson delar utredningens konstaterande i avsnitt 7.2 att "Utländska direktinvesteringar är viktigt för Sverige". Det är också värt att understryka att inte enbart svenska företag verkar på en global konkurrensutsatt marknad utan att även Sverige som land gör det. De länder som skapar förutsättningar att ligga på teknikens framkant genom att av olika skäl kunna attrahera, utveckla och bygga dagens och morgondagens industrier och affärslösningar kommer också att ha mer resurser för att bygga välförhållanden i landet.

De begränsningar som införs bör således vara proportionerliga i jämförelse med de anförda riskerna för Sverige. Vidare måste lagstiftningen vara rättssäker och förutsebar där det tydligt framgår vilka skyldigheter berörda parter har vid en potentiell investering, där det även framgår utifrån vilka kriterier en ansökan ska bedömas. För att undvika att en annan stat eventuellt vidtar repressalier mot Sverige eller svenska företag måste det tydligt i de negativa beslut, eller beslut som villkorar investeringen, framgå på vilka grunder beslutet tagits för att undvika kritik om godtyckliga beslut.

Av stor betydelse är även att myndigheters behov av kapacitet och kompetens för att implementera reglerna är realistiskt uppskattade och även tillgodoses genom allokering av nödvändiga resurser, och att inte tidsåtgången för granskning tillåts öka på ett sätt som de-facto skulle omöjliggöra utländska direktinvesteringar. Vidare måste de krav som ställs på företagens ansökningar vara realistiska och att det inte krävs att ett investerande företag måste tillföra sådana resurser som indirekt medför att utländska företag väljer bort att investera i svenska företag. De praktiska förutsättningarna för ISP liksom samrådsmyndigheterna ges att genomföra lagstiftningen, inklusive finansiering, betyder minst lika mycket för företagen som själva lagtexten. Avsnitt 8.3 visar att utredningen tar dessa frågor i beaktande, vilket Ericsson starkt stöder.

Mot denna bakgrund har Ericsson ett antal förslag och kommentarer:

1. Utredningen föreslår i avsnitt 17.5.3 en ökning av årsanslagen till berörda myndigheter med 55 miljoner kr. Ericsson har inga synpunkter på summan eller om mer resurser krävs, men vill uttrycka ett starkt stöd för att finansieringen ska vara realistisk och tillgodose att de berörda myndigheterna tillförs de resurser som krävs för att myndigheterna ska kunna lösa sin uppgift. Om så inte är fallet så riskerar svenska företag gå mista om legitima utländska investeringar t.ex. p.g.a. för långa handläggningstider. En granskning som inte avslutas i rimlig tid riskerar att bli till ett de-factoförbud och medföra att utländska investerare istället söker sig till företag i andra länder.
2. I linje med ovanstående argument om vikten av prövning och beslut inom rimlig tid, föreslår Ericsson att en tidsgräns införs för ärendehantering. Ansvarig myndighet ISP ska enligt utredningens förslag inom 25 dagar fatta beslut att genomföra en utredning, vilket kan ta 3 (undantagsvis 6) månader, eller fatta beslut att inte vidtaga några åtgärder. Ericsson ser här en risk för en gråzon där 25 arbetsdagar har gått men inget aktivt beslut ännu fattats av myndigheten. Ericsson föreslår att om beslut inte fattats av ISP inom 25 dagar att inleda eller avstå från utredning, ska detta ses som ett aktivt beslut att inte genomföra någon utredning och ha den rättsliga effekten. Detta ökar rättssäkerheten för företag och investerare, minskar risken för att investeringar hamnar i limbo och kommer även i praktiken fungera som ett internt påtryckningsmedel inom myndigheten och gentemot övriga samrådande myndigheter att inte i onödan dra ut på handläggningen.
3. Då myndigheten har möjlighet att avvakta med att börja nedräkningen av de 25 dagarna och påbörja handläggningen tills den anser att ansökan är fullständig, så är det av stor vikt att det finns klara direktiv kring vilka underlag som krävs av myndigheten. Man bör även överväga att lägga in en tidsgräns efter inkommen ansökan, inom vilken myndigheten måste begära ytterligare underlag för att komplettera ansökan.
4. Utredningen väljer att alla direkta och indirekta investeringar över en viss gräns i verksamhet som omfattas av lagen, ska anmälas (§15 i föreslagen lagtext) och att granskning därefter görs. Risken finns att antalet ärenden kommer att bli stort och oproportionerligt träffa investerare och företag, samt även onödigt kräva myndighetens handläggning. Ericsson ställer sig tveksamt till behovet av att inkludera även svenska investerare i en process som syftar till granskning av utländska direktinvesteringar, och att detta skulle vara en proportionerlig inskränkning. Därför är det viktigt att om detta inkluderas i lagstiftningen att även en kontrollstation byggs in, i lagtext eller förarbeten, för att efter lämplig tid utvärdera om omfattningen av de investeringar som ska anmälas och därmed handläggas är rimlig eller om en begränsning bör införas jämfört med liggande förslag.
5. Ericsson är också tveksamt till att tröskelvärdet för anmälningsplikt och dess tillämpning där det föreslås att varje investering varefter investeraren förfogar över 10 procent eller mer av rösterna i ett aktiebolag ska anmälas. Detta innebär att granskning måste göras vid varje enskild ökning av investerarens andel, även efter den första granskningen som gjordes för att säkerställa att investeraren inte är olämplig ur säkerhetssynpunkt. Detta skulle kunna innebära att varje enskilt aktieköp blir anmälningspliktigt, vilket skulle få en klar negativ påverkan på Sveriges möjlighet att attrahera utländska direktinvesteringar. För att uppnå lagens syfte och inte oproportionerligt skada borde det räcka med en granskning i samband med att tröskelvärdet överskrids. Man bör även överväga att införa olika nivåer på tröskelvärdet beroende på hur känslig verksamheten är ur säkerhetssynpunkt.
6. Frågor om direktinvesteringar i företag är en typ av frågor som tidigare inte hanterats av den huvudsakligt ansvariga myndigheten ISP, och oss veterligen normalt inte heller hos de övriga

stödande myndigheterna (FM, Säpo, MSB), med undantag för Kommerskollegium. Lagstiftaren bör därför vara tydlig i uppdragsbeskrivningen att ansvariga myndigheter, och då främst ISP, förutsätts även anskaffa arbetsresurser med kompetens från affärsvärlden där utländska direktinvesteringar har en operativ roll och betydelse. Utan denna kunskap riskerar den proportionalitetsbedömning som utredningen ger uttryck för, och som Ericsson stöder, slå snett. Vi är tveksamma till att Kommerskollegium ensamt ska ha den kunskapen i processen.

7. Såsom Ericsson påtalade inledningsvis ovan är internationella trenden med nationell reglering av utländska direktinvesteringar tydlig och Ericsson har i det sammanhanget samverkat med amerikanska CFIUS. Vad som skiljer den svenska och EU:s modell från CFIUS är dock att antalet granskningar som krävs för en utländsk direktinvesting kan komma att öka exponentiellt, beroende på i hur många europeiska länder det företag som investeringen ska göras i har verksamhet i. För ett större europeiskt företag kan en granskning av en utländsk investering komma att ske av myndigheterna i medlemsstaten där huvudkontor och koncernledning sitter, myndigheter i de medlemsstater där företaget har dotterbolag, samt av Kommissionen. Även om EU förordningen ger viss inriktning för medlemsstaternas arbete så kommer FDI lagstiftningen i stor utsträckning implementeras genom nationell lagstiftning och därmed finns en uppenbar risk att medlemsstaterna kommer att såväl implementera som tillämpa förordningen olika. Detta riskerar att starkt försvåra utländska direktinvesteringar i Europa och därmed reducera europeiska företags konkurrensmöjligheter på en global marknad. Det kommer därför vara mycket viktigt att alla medlemsstater och Kommissionen gemensamt arbetar för att lagstiftning och framförallt dess implementering är samma inom hela EU – och att processen som helhet inte får sådana proportioner att investeringar omöjliggörs. Ett sådant uppdrag ligger i och för sig utanför vad utredningen har att ta upp, men Ericsson vill ändå understryka detta behov.

Magnus Nordeus

Head of GFLA Trade Compliance